

Juryrapport NLPrijs 2017 – eerste deel

62 inzenders dingen mee naar de Nijmeegse Literatuurprijs 2017, 61 van hen bijten in het stof dat die ene inzending uiteindelijk opwerpt. Schrale troost voor hen is, dat het stof is van een bijzondere klasse die eerder uitnodigt om de rug te rechten, de schouders op te trekken en het vizier op 2018 te richten, dan bij de pakken neer te zitten.

De inzendingen zijn verdeeld over 44 prozabijdragen (verhalen, columns, drama), 16 poëzie-inzendingen en 2 vraagtekens. Dat laatste verdient wellicht enige toelichting: beide inzendingen houden het midden tussen proza en poëzie. Je zou ze poëtisch proza kunnen noemen, maar daarmee doe je ze toch tekort. Beide ademen poëzie, beide zijn in prozastukjes vevat, beide dingen volwaardig mee.

De jury signaleert een bijzondere trend bij menige inzending: suspense! Veel inzendingen getuigden van thrillerelementen; zij hielden hun plot tot het einde toe verborgen. Wij lazen derhalve spannende verhalen met verrassende wendingen, onverwachte verbindingen en huiveringwekkende gevolgen. Daarnaast lazen wij veel verwijzingen naar Nijmegen en naar de Nijmeegse geschiedenis; het is -vinden wij- een goede zaak dat die geschiedenis steeds weer terugkeert in verhalen en gedichten. Zoals het ook een positieve ontwikkeling is om de vernieuwing in het stadsbeeld te benoemen of op te nemen in scènes en strofen.

Wat ons eveneens opviel, en hier kraakt een kritische noot, was de rijpingstijd bij veel inzendingen. Waarom het verhaal, het gedicht niet nog een tijdje in de rijskast gelaten, waarna het beter bewerkt kan worden, waarom niet wat dieper gespit in de betekenis en de symboliek van woorden en begrippen? Misschien speelde hier de naderende uiterste inzenddatum een rol, wellicht is er ook sprake van nog onvoldragen schrijfervaring. De jury vermoedt, dat een aanbod tot schrijfavonden waaraan breed wordt deelgenomen waarbij aandacht geschonken wordt aan opbouw, consistentie naast stijltechniek en literaire middelen, het gehalte van de inzendingen zeker ten goede zal komen. Een andere noot, weliswaar iets kleiner dan de vorige, geldt de spelling en grammatica. De jury wil niet met een vingertje zwaaien, maar wil wel kwijt dat een laatste (externe) spellingscontrole veel leesergernis zal wegnemen.

Maar goed, dit laten we achter ons. Na een eerste kritische schifting houden 22 inzendingen stand die de jury dwingen tot een nog geconcentreerdere lezing. We brengen het totaal langzaam terug tot het gewenste aantal; uiteindelijk drijven 10 inzendingen op het “Meer van Criteria” en kan de eindstrijd beginnen.

Al met al blijven na diverse bombardementen, inslagen en onderwatermanoeuvres 3 inzendingen fier overeind; zij richten hun steven op de veilige haven van deze editie van de Nijmeegse Literatuurprijs. Opvallend, dat het om 3 inzendingen gaat die tegen de uiterste inzendtermijn werden ingeschreven: de nummers 46, 54 en 61! Deze 3 vormen de genomineerden voor de prijs van dit jaar. En zij vertegenwoordigen tevens de inzendingen die door u, ons publiek, met de Publieksprijs bekroond kunnen worden.

Juryrapport NLprijs 2017 – tweede deel

Nu ook u de kwaliteiten van de 3 finale-inzendingen hebt kunnen proeven, is het tijd dat de jury zijn oordeel met u deelt en de prijzen verdeeld over deze 3:

Op de tweede plaats is geëindigd de inzending die getuigt van een groot existentieel besef, zoals Lucebert dat eens beweerde

*in deze tijd heeft wat men altijd noemde
schoonheid schoonheid haar gezicht verbrand
zij troost niet meer de mensen
zij troost de larven de reptielen de ratten
maar de mens verschrikt zij
en treft hem met het besef
een broodkruimel te zijn op de rok van het universum*

(uit: Ik tracht op poëtische wijze in: apocrief/de analphabetische naam).

3 gedichten die kloppen in hun bedoeling en in hun vorm, gedichten waaraan gewerkt is om de eenheid in het gedicht en de consistentie tussen de gedichten duidelijk te maken. Of zoals de dichter het zelf zegt: “Er zijn verschillende manieren om een weg over te steken / maar we kunnen ook op de paden blijven zodat we geen wolven zien.” De tweede plaats in de finale om de Nijmeegse Literatuurprijs is voor **Merel van Slobbe**.

Met het bekendmaken van de derde prijswinnaar hebben we meteen de winnaar van dit jaar verzwegen. En met het noemen van de winnaar doen we de derde prijswinnaar tekort. Een duivels dilemma dat nu eenmaal gebakken zit aan prijswedstrijden: er kan er maar eentje winnen.

Die winnaar stak van meet af aan met kop en schouders boven het maaiveld, waardoor de strijd om die eerste plaats al vroeg beslecht was. Geen schande om van zo een inzending te verliezen. Hoewel, verliezen hier echt het verkeerde woord is. De winnaar van de derde prijs is een inzending die goed leesbaar is, waarin begrippen op een bijzondere en juiste manier aan het licht komen en waarin een de persoonsverwisseling acceptabel wordt neergezet. De winnaar van de derde prijs is **Jos Buys**.

En dat maakt **Niels Raaijmakers** tot winnaar van de Nijmeegse Literatuurprijs 2017. Hij heeft vorig jaar al even aan deze plaats kunnen ruiken, maar nu mag hij hem innemen. Van harte proficiat. Surrealistische beelden die in hun diversiteit elkaar versterken en zo een vervreemdend effect hebben op de lezer. Er worden als het ware 3 werelden in taal geschapen waarin de handelende personen uiteindelijk het heft in handen nemen en de beschreven uitdaging het hoofd bieden. Veelbelovende gedichten die zondermeer een uitgever verdienen.

De jury:

Constance Kregting

Cees de Beer

Wim van Til